

Tid Torsdagen den 22 februari 2018, kl. 16:00 – 16:30
Plats Bolindersalen 9:035, Tekniska Nämndhuset, Fleminggatan 4
Justerat Måndagen den 5 mars 2018
Anslaget Onsdagen den 7 mars 2018

Jan Valeskog

Kristina Lutz

Närvarande**Beslutande ledamöter:**

Jan Valeskog (S), ordföranden

Hanna Jokio (S)
Johan Heinonen (S)
Annika Johansson Hansson (S)
Cecilia Obermüller (MP)
Martin Hansson (MP)
Sebastian Wiklund (V)
Kristina Lutz (M)
Mikael Lind (M)
Peter Jönsson (M)
Björn Ljung (L)
Erik Slottnér (KD)

Tjänstgörande ersättare:

Arne Genschou (M)

För Joakim Larsson (M)

Ersättare:

Jimmy Lindgren (S)
Berit Nyberg (S)
Eva Risberg (S)
Ewa Larsson (MP)
Maria Hannäs (V)
Hans Breismar (M)
Peter Backlund (L)
Christina Linderholm (C)

Tjänstemän:

Dessutom närvarade stadsbyggnadsdirektören Anette Scheibe Lorentzi, nämndsekreterarna Jenny Holmberg och Julia Steen, borgarrådssekreterarna Felix Antman Debels och Daniel Carlsson Mård och stadsbyggnadskontorets avdelningschefer samt handläggande tjänstemän i de aktuella ärendena.

Stadsbyggnadsnämnden

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se

§ 7

Hammarbyhöjden 1:1, Hammarbyskogen, Björkhagen,
Dnr 2016-20982-54

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt förslag från Kristina Lutz m.fl. (M), Björn Ljung (L) och Erik Slottner (KD):

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att delvis godkänna kontorets förslag, samt att därutöver anföra följande:

Det är alltid välkommet med fler bostäder i Stockholm, behovet är enormt stort. Men en omfattande utveckling kräver också rätt struktur i planeringen. Vi tar fasta på att stockholmarna värdesätter kombinationen av en tät levande stad och grönområden av hög kvalitet. Arkitektoniska kvaliteter måste säkerställas tidigt i processen, och vi ser gärna att gestaltningen sker med god variation och höga ambitioner. Dessa ambitioner ska gälla för såväl byggnadskropparna som det offentliga rummet. Vi är av uppfattningen att även stadsdelarna utanför den centrala innerstaden förtjänar en god stadsplanering. I föreliggande förslag finner vi dock att strukturen lämnar mer att önska. I det fortsatta planarbetet ska inriktningen i huvudsak innehålla en struktur med slutna kvarter och levande bottenvåningar. Det för inte bara med sig ökad trygghet, utan innebär därtill att ytterligare bostäder kan skapas inom detaljplanen.

Att knyta samman stadsdelar med varandra måste vara ett av de viktigaste målen med stadsutvecklingen och bostadsbyggandet. Barriärer mellan stadsdelar kan bestå av både vägar, järnvägar och grönområden. Vad som kan se grönt och trivsamt ut på en karta kan i verkligheten skapa barriärer och otrygghet. Att bygga i vissa delar av ett grönområde kan i vissa fall göra att stadsdelar binds samman och att människor till fots eller cykel kan röra sig emellan utan att känna otrygghet. Detta kan i sin tur leda till att flöden skapas som gynnar social hållbarhet och ökar integrationen. Sett ur dessa perspektiv ställer vi oss bakom stadsbyggnadskontorets förordande av att kopplingens alternativa placering öster om Solberget och Lejonberget utreds vidare i fortsatt planprocess.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 8 januari 2018.

Bil § 7

Tjänsteutlåtandet avser startpromemoria för planläggning av Hammarbyhöjden 1:1, Hammarbyskogen i stadsdelen Björkhagen. Kontoret föreslår att nämnden beslutar följande:

- 1 Ge kontoret i uppdrag att påbörja planarbete i enlighet med kontorets tjänsteutlåtande.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S) och Sebastian Wiklund (V) föreslår att nämnden beslutar att påbörja planarbetet, samt att därutöver anföra följande:

Programmet för Hammarby Björkhagen pekar ut området för ny bebyggelse, skola, förskola och idrott. Det tidigare beslutet kring programmet lyfter ett minskat intrång i naturmark.

Nämnden ser ett behov av att koncentrera minskningen till detta delområde där många av de högst utpekade natur- och rekreativa värdena finns. Nämnden ser därför positivt på att en ny dragning har sökts som minskar intrånget i naturmark och behovet av sprängning. I det fortsatta arbetet bör en ytterligare minskning av intrånget inom ramen för strukturen prövas. Den föreslagna vägen ska, i enlighet med beslutet om programmet, prövas som passage för gång- och cykeltrafik. Det är viktigt att kollektivtrafiken får en ändamålsenlig lösning.

Hammarbyhöjdens IP föreslås flyttas till ett nytt läge. Det är angeläget att en ersättningsinvestering blir av. Indianparken är idag uppskattad och den ska i sitt nya läge utformas med samma kvaliteter som idag, i naturmark med ekskog. Ekar som tas bort i samband med exploateringen bör ersättas inom planområdet.

- 2) Cecilia Obermüller m.fl. (MP) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt följande:
  - 1 Att i första hand återremittera ärendet för bearbetning enligt anförandetexten nedan.

2 Att i andra hand avslå kontorets förslag med hänvisning till anförandetexten nedan.

3 Att därutöver anför följande:

Redovisa en gemensam helhetsplanering för Hammarbyskogen och Sjöstadshöjden.

Nämnden menar att det går att bygga ca 400 bostäder och skola inom planområdet utan att behöva inkräkta för mycket på natur- och rekreativa värden. Detta kräver dock en omarbetning av nu lagda förslag.

Utredning kring och planering av överdäckning och byggnation längs med Hammarbyvägen och Hammarby fabriksväg måste tas fram skyndsamt så att planområdet kan fortsätta hanteras som en helhet.

Det planerade stråket genom skogen får inte utformas som en bilväg från Hammarbyhöjden till Hammarby sjöstad utan enkom som en promenad- och cykelväg.

Idrottsplatsen ska ligga kvar och det ska utredas om nuvarande gång och cykelväg kan utformas till en gåfartsgata som kan försörja huslameller som kan läggas längs med det nu befintliga gångstråket. Även befintligt garage vid Per Lindenströms väg bör prövas att byggas om /ersättas med bostäder.

Indianparken ska bevaras i sitt nuvarande läge och det kan prövas om man kan lägga en förskola bredvid parken för att ersätta den förskola som avses rivas.

Det ska prövas om skolan kan läggas längre norrut närmare Hammarby-/ Hammarby fabriksväg och trafikförsörjas därifrån.

Vi är positiva till att bygga längst befintlig infrastruktur och att binda samman stadsdelarna i enlighet med planprogrammets intentioner genom bl.a. en överdäckning av Hammarbyvägen/Hammarby fabriksväg. Givetvis ska ekologiska spridningssamband värnas. Vi ser stora möjligheter, att efter överdäckning, väsentligt höja boendekvaliteten för Hammarby sjöstad, göra vägen till en stadsgata och bygga fler högre hus efter vägens skogssida, hus

som kan få en fantastisk utsikt över både Södermalm och skogen. Överdäckningen ger också barnen i Hammarby sjöstad och i Hammarbyhöjden möjlighet att leka i Hammarbyskogen och Indianparken. Precis det som Hammarbyskolan och förskolor i Hammarby och Hammarbysjöstad skrivit i sina yttranden över förslaget.

Hammarbyskogen har i sig självt ett stort ekologiskt värde och ligger som en viktig länk mellan Nackareservatet och Årtaskogens kommande naturreservat. Nackareservatet är i sin tur en del av den regionala Tyrestakilen. Sambandet Tyrestakilen och Årtaskogen är idag svagt. Planerad byggnation ska inte förstöra det viktiga spridningssambandet mellan naturområdena, våtmarkerna med groddjur och de speciella rikt varierade träd- och artbestånden, ekområden, samt nyckelbiotoper som beskrivs i ärendet. Det kan då leda till att skogen som ekosystem blir instabil och att dess ekosystemtjänster fungerar sämre. Det innebär dessutom minskat rekreativt värde för de som besöker skogen.

Våtmarkerna kan dessutom ha en viktig funktion som skydd vid framtida häftiga regn och kan därför tillföra området ytterligare stora värden.

Då området har särskild betydelse för ekosystemtjänster och den biologiska mångfalden och då förslaget därmed går emot miljöprogrammet ska byggnation i Hammarbyskogen inte ske om man inte med säkerhet kan visa att ekologisk funktion, ekosystemtjänster och rekreativt värde kan bibehållas i funktionellt skick. Miljöpartiet kan inte se i ärendet att så är fallet. Skogen bör i så fall istället införlivas i Nackareservatet för att få ett långsiktigt skydd.

Det ekologiska sambandet mellan Årtaskogen och Nackareservatet är redan (som sagt), en svag länk som med den föreslagna exploateringen ytterligare kommer att försvaga. När nu Årtaskogen blir naturreservat kan det vara avgörande för dess ekologiska funktion att spridningssambandet bibehålls. I den fortsatta planeringen bör detta beaktas och tydligt utredas och beskrivas hur det ska göras. Vi ser ännu inte att det är gjort.

Ärendet ska hanteras med utökat förfarande och en MKB ska genomföras.

- 3) Kristina Lutz m.fl. (M), Björn Ljung (L) och Erik Slottner (KD) föreslår (se beslutet).

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer därefter övriga förslag mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Kristina Lutz m.fl. (M), Björn Ljung (L) och Erik Slottner (KD).

Reservation

Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S) och Sebastian Wiklund (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Cecilia Obermüller (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag till återremiss och sitt förslag.

Ersättaryttrande

Christina Linderholm (C) instämmer i förslag från Kristina Lutz m.fl. (M), Björn Ljung (L) och Erik Slottner (KD).